A°. 1851. N°. 300.

Opregte HAARLEMSCHE van Vrijdagsche COURANT 19 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 15 December

De aarsthertog *Albrecht* heeft, als Zr. Ms. stedehouder in Hongarije, zeer uitgebreide volmagten erlangd. Met behoud der betrekking van dat Rijk tot de Staten der gezamenlijke oostenrijksche Monarchie, is hem de vrije beschikking overgelaten omtrent de regeling van het binnenlandsch beheer, zoodanig als de zeden en gewoonten des Lands dit vereischen. Hij beschikt verder over de krijgsmagt, en is gemagtigd, om, naar vereisch van omstandigheden, steden en landschappen in staat van beleg te stellen.

BERLIJN, 16 December.

De werkzaamheden der beide Kamers hebben tot dusverre niet veel belangrijks opgeleverd. Men meent te hebben opgemerkt, dat de jongste revolutie in Frankrijk niet zonder invloed is gebleven op de stemming der gemoederen van de voornaamste leden der parlementaire oppositie, en dat er eenige weifeling bestaat, omtrent de houding, welke deze, in de tegenwoordige omstandigheden, tegenover het koninklijk gezag behoort aantenemen. Het aantal dergenen, die zich voorstellen, dat men boven alles in den tegenwoordigen tijd een krachtig hoogst en koninklijk gezag behoeft, en dat daarop wel bij eene herziening der pruissische Grondwet mag worden gelet, is niet verminderd.

De Tweede Kamer heeft beraadslaagd over het verdrag met Hanover. Het heeft wel niet ontbroken aan bedenkingen van de zijde des heeren *Camphausen* en andere sprekers zijner partij, maar desniettegenstaande is het verdrag in zijne bijzonderheden en vervolgens in zijn geheel goedgekeurd. — Het blijkt meer en meer, dat de Staten, tot het Tolverbond behoorende, vooreerst zich niet daarvan zullen afscheiden. Pruissen heeft nu van zijne zijde aan Oostenrijk een voorstel gedaan, ten aanzien van de hoofdbeginselen, welke bij een verdrag van dien Staat met het Tol-verbond zouden behooren te worden in acht genomen. Aan een gemeenschappelijk geldelijk handels-beheer kan, bij den tegenwoordigen financiëlen toestand van Oostenrijk en het tarief van regten van dien Staat, gedurende een zeer ruim tijdsverloop niet worden gedacht.

FRANKFORT, 16 December.

De Bonds-vergadering is niet overtuigd, dat van het oogenblik, dat de tegenwoordige Voorzitter der fransche Republiek in het hooggezag zal zijn bevestigd, er voor het behoud van de rust in Duitschland, geene vrees zoude behoeven te worden gevoed. Zij volhardt alzoo bij de reeds aangewende pogingen, om, ter verzekering der openbare orde, krachtige maatregelen van voorzorg tot stand te brengen.

VAN DEN RIJN, 17 December.

De graaf *van Chambord* heeft voor zich en zijn gevolg, vooreerst voor den tijd van eene maand, te Praag woningen gehuurd.

— De kasselsche burgemeester *Hartwig*, door den krijgsraad tot gevangenisstraf verwezen, is dezer dagen, na afloop derzelve, daaruit ontslagen, en, in weerwil van een gebod daartegen, door zijne mede-ingezetenen met groote vreugdebetooning ontvangen. — De burgemeester *Henckel* bevindt zich steeds op den Spangenberg, en men vernemt met leedwezen, dat hij aldaar, op hoog bevel, met eene buitengemeene gestrengheid wordt behandeld.

PARIJS, 16 December.

Het door de snelschrijvers opgemaakte officiële verslag van de zitting der Afgevaardigden, die op den 2den December van dit jaar vergaderd zijn geweest in de mairie van het 10de arrondissement dezer hoofdstad, en die daar, onder het voorzitterschap van den heer *Benoist d'Azy*, regelmatig hebben beraadslaagd over hetgeen behoorde te geschieden tegenover de magts-aanmatiging van het uitvoerende Bewind, — is thans bekend geworden.

Het behoeft wel geene vermelding, dat dit verslag, uit een geschiedkundig oogpunt beschouwd, van veel belang is, en nadat de orde en rust zullen zijn hersteld, van nog meer gewigt zal kunnen worden. Uit hetzelve blijkt, dat de overgeblevene Afgevaardigden over het algemeen de waardigheid der Wetgevende Vergadering naar vermogen hebben gehandhaafd, en indedaad blijken hebben gegeven van groote standvastigheid.

Zoo als is medegedeeld, bestond het dirigerende bureau van die vereeniging uit de onder-voorzitters *Benoist d'Azy* en *Vitet* en uit de secretarissen *Chapot*, *Moulin* en *Grimault*.

De heer *Berryer* heeft, nadat de zitting door den heer *B. d'Azy* regelmatig was geopend, in tegenwoordigheid van ruim 200 Afgevaardigden en een 100tal toeschouwers, de aanwezigen vermaand, om het werk te bespoedigen, nademaal elk oogenblik de gewapende magt kon komen, en mitsdien de minuten uren waren. Hij heeft voorgesteld, om onverwijld het besluit tot vervallenverklaring der Voorzitters te nemen; waartoe, met eenparigheid van stemmen, onder het aanheffen van den kreet van: „leve de Republiek en de Constitutie" is besloten. — De Voorzitter heeft terstond dit besluit met de ter beschikking der Vergadering staande middelen doen drukken en verspreiden. Al de aanwezige Afgevaardigden hebben dat besluit met hunne naamteekening bekrachtigd.

Verder heeft de vergadering zich permanent verklaard en voorloopig het 10de legioen der nationale garde met hare bewaking gelast. Eenige aanwezige hoofd-officieren van dat legioen hebben zich onverwijld ter beschikking der Vergadering gesteld.

De heer *Favreau* heeft verslag gedaan van het bezetten der gewone vergaderzaal der Kamer door de militaire magt, onder aanvoering van den kollonel *l'Espinasse*, in den vroegen ochtend van 2 December. Daaruit is gebleken, dat de heer *Dupin* heeft geprotesteerd tegen het geweld, 't welk werd aangewend, en dien officier heeft toegevoegd: „Ik heb de bewustheid van in mijn regt te zijn, en mijne taal draagt daarvan het kenmerk." De voorzitter der Vergadering schijnt het daarbij te hebben laten blijven. Het heeft niet ontbroken aan scherpe aanmerkingen over het gedrag van den heer *Dupin*. Vooral is dit gegispt geworden door de Republikeinen, en de bekende *Pascal Duprat* heeft gezegd, dat de heer *Dupin* zich *lafhartig* had aangesteld, en dat zijn naam mitsdien niet waardig was, om verder te worden genoemd.

Het besluit, om de openbare ambtenaren, die niet zouden gehoorzamen aan de bevelen der Wetg. Vergadering, aan ambtsmisdaad schuldig te verklaren, is mede met eenparigheid van stemmen genomen.

Daarop is de deur geopend door een sergeant, aan het hoofd van een twaalftal jagers van Vincennes. Met waardigheid heeft de voorzitter dien onderofficier te kennen gegeven, dat de Afgevaardigden vereenigd waren, krachtens de Constitutie, en verlangd den over het detachement bevelvoerenden officier te spreken. Deze is verschenen. Men heeft hem het besluit der vervallen-verklaring des Voorzitters voorgelezen; doch hij heeft te kennen gegeven, dat hij slechts een werktuig was in handen der overheid, en dat art. 68 der Constitutie niet voor hem was geschreven. De officier heeft het echter geraden geoordeeld, om zijne meerderen te gaan verwittigen van hetgeen er was voorgevallen.

Nadat hij de zaal had verlaten, is het besluit genomen, om het leger van Parijs te belasten met de bewaking der Wetg. Vergadering, en is beraadslaagd over den generaal, die met het opperbevel zou worden belast. De voorzitter *B. d'Azy* heeft daartoe den aanwezigen generaal *Oudinot* voorgesteld. De Afgevaardigde *Tamisier* heeft daartegen aangevoerd, dat die generaal bij het beleg van Rome het bevel had gevoerd. Deze opmerking heeft een zeer slechten indruk gemaakt, en velen hebben den heer *Tamisier* verweten, dat hij, met misdadige bedoelingen, verdeeldheid wilde doen ontstaan, op het oogenblik, dat eensgezindheid en gehoorzaamheid aan den voorzitter een eerst vereischte was. De heer *Tamisier* heeft, klaarblijkelijk ontsteld over hetgeen hij had uitgerigt, betuigd, dat hij geen ander doel had gehad, dan om de aandacht te vestigen op eene gebeurtenis, die welligt aanleiding zou geven, dat de generaal *Oudinot* minder gunstig door de steeds republikeinsch-gezinde bevolking werd beoordeeld. Nadat op die wijze het misverstand was opgehelderd, is de generaal *Oudinot* benoemd tot opperbevelhebber der troepen en der nationale garde van Parijs, en deze krijgsman heeft onverwijld die waardigheid aanvaard: den heer *Tamisier* benoemd tot hoofd van den staf voor het leger, en den heer *Mathieu de la Redorte* tot hoofd van den staf voor de nationale garde. De benoeming van den heer *Tamisier* is met gejuich vernomen geworden.

Nadat deze zaken op eene regelmatige wijze haar beslag hadden erlangd, en er nog gevolg was gegeven aan een voorstel, om den Hoogen Raad kennis te doen dragen van het besluit der vervallen-verklaring des Voorzitters (welk besluit aan dat hoogste regterlijke Collegie aanleiding heeft gegeven om op den 3den December den Voorzitter schuldig te verklaren aan de misdaad van hoogverraad), vertoonde zich weder een officier van het 6de battaillon jagers van Vincennes, in het bezit van de noodige bevelen, om de mairie te doen ontruimen. De generaal *Oudinot* heeft dien officier kennis gegeven van het besluit der Vergadering, waarbij hij tot bevelhebber der troepen was benoemd, en denzelven, op grond van dit zijn wettig mandaat, gelast, om zich met zijne onderhebbende manschappen te verwijderen. De officier heeft geantwoord, dat hij stellige bevelen had ontvangen, en zich niet mogt verwijderen. Men heeft opgemerkt, dat bij dien officier, een nog jeugdigen 2den luitenant, eenige aarzeling bestond, en dat hem twee bejaarde onderofficieren ter zijde stonden, die hem klaarblijkelijk tot standvastigheid aanspoorden.

Terwijl dit in de vergaderzaal voorviel, had de heer *Berryer*, vergezeld door eenige zijner ambtgenooten, zich verwijderd, ten einde, uit een venster der mairie, aan de op straat zamengeschoolde menigte kennis te geven van de onderscheidene door de Wetgevende Vergadering genomene besluiten. De heer *Berryer* heeft daarvan verslag gedaan in de Vergadering, en verkondigd, dat het volk met gejuich had vernomen wat er was besloten geworden.

Daarop zijn twee commissarissen van politie in de zaal verschenen, welke hebben verklaard, dat zij van hunne overheid last hadden bekomen, om de zaal te doen ontruimen. De voorzitter *Benoist d'Azy* heeft die ambtenaren kennis gegeven van de genomen besluiten, en hun onder 't oog gebragt, dat zij zich schuldig maakten aan het schenden der Constitutie en aan ambtsmisdaad. — De commissarissen hebben daarop geantwoord, dat zij door hunne meerderen werden te werk gesteld en moesten gehoorzamen. Zij hebben daarbij gevoegd, dat zij de hun verstrekte last betreurden, en zulks te meer, omdat de politie thans minder gezag uitoefende dan het militaire bewind: maar dat juist deze laatste omstandigheid den prefect van de Seine had aangespoord, om de vereenigde Afgevaardigden te laten waarschuwen, en hun te laten aanzeggen, dat de militairen gestrenge bevelen hadden, en hoogst waarschijnlijk dezelve zouden nakomen.

Gedurig kwamen er inmiddels officieren aan, met schriftelijke bevelen van den opperbevelhebber *Magnan*. Een dier orders, welke door den commandant van het 6de battaillon jagers van Vincennes is voorgelezen, hield in, dat de volksvertegenwoordigers in de gelegenheid zouden worden gesteld, om de mairie te verlaten, maar dat diegenen, die niet wilden gehoorzamen, *onverwijld naar de gevangenis Mazas moesten worden overgebragt*. Van alle zijden is daarop de kreet aangeheven: „*naar Mazas! naar Mazas!*" en de heer *E. Leroux* heeft daarbij gevoegd, dat men zich te voet derwaarts moest laten overbrengen. De heer *Benoist d'Azy* heeft den bevelhebber van het 6de batt. jagers nogmaals onder het oog gebragt, dat de Wetg. Vergadering geregtigd was, om te handelen, zoo als zij had gedaan, en dat het Uitvoerend Bewind zich aan hoogverraad schuldig maakte. De generaal *Oudinot* heeft met veel waardigheid tot dien commandant de navolgende woorden gesproken: „Op dit oogenblik is er geen ander wettig gezag dan deze Vergadering. Krachtens de mij verleende volmagt, verklaar ik, dat wij niet, dan door geweld gedwongen, ons van hier zullen verwijderen. Ik gelast u, om onverwijld de mairie met uwe troepen te ontruimen."

De officier heeft hiertegen bij herhaling aangevoerd, dat hij van zijne overheid andersluidende bevelen ontvangen had: dat hij die moest nakomen, en uit naam van het Uitvoerend Gezag, de Afgevaardigden vermaande om zich te verwijderen. — Van alle zijden is daarop geroepen, dat men dacht te blijven, en is dien officier toegevoegd, dat hij, indien hij durfde, geweld moest gebruiken.

Op last van den commandant, zijn daarop een aantal jagers in de zaal binnen gedrongen. De heeren *B. d'Azy*, *Vitet*, *Oudinot* en *Tamissier* hebben verklaard, dat zij niet anders dan met geweld de zaal zouden verlaten. Zij zijn daarop bij den arm genomen en de zaal uitgezet. Op straat gekomen, zijn zij omringd door de militaire magt, die in twee gelederen geschaard stond. Tusschen die gelederen zijn van lieverlede al de Afgevaardigden opgenomen, en nadat de zaal geheel was ontruimd, heeft de stoet zich in beweging gezet, met den generaal *Forey* aan het hoofd. Op deze wijze is de geheele Wetgevende Vergadering gevankelijk overgebragt naar de kazerne, op de kaai Orsay. Te drie ure waren de Afgevaardigden aldaar aangekomen, en is op de binnenplaats door de heeren *Grimault* en *Thouret* oplezing gedaan van de namen der aanwezigen. Bij die gelegenheid is het gebleken, dat zich 220 Afgevaardigden daar ter plaatse bevonden. Te half vijf hebben de heeren *Valette*, *Bixio* en *Lefranc* zich bij hunne gevangene ambtgenooten gevoegd. Te half negen is dit voorbeeld door nog 9 andere Afgevaardigden, onder welke zich de heer *Sue* bevond, gevolgd. In het geheel bevonden zich mitsdien 232 Afgevaardigden in verzekerde bewaring. Omstreeks 10 ure in den laten avond zijn de gezamenlijke Afgevaardigden vervoerd, gedeeltelijk naar de citadel op den berg Valérien, gedeeltelijk naar Mazas en Vincennes. Zij zijn derwaarts overgebragt in cellulaire rijtuigen, die worden gebezigd tot het vervoer van gewone misdadigers.

— Hier ter stede blijft de rust steeds voortduren, en meer en meer begint de bevolking zich bezig te houden met de stemming over den heer *Lodewijk Napoleon*, welke op 20 en 21 December aanstaande is vastgesteld. Van eene bonapartistische zijde wordt verkondigd, dat de zegepraal van den tegenwoordigen Voorzitter boven allen twijfel verheven is; doch inmiddels worden de parijssche kiezers gewaarschuwd, om niet al te zeer het oor te leenen aan eenige kwalijkgezinde lieden, die de ligtgeloovigen om den tuin trachten te leiden, en onder anderen verbreiden, dat *Lodewijk Napoleon* heeft gevraagd, of Frankrijk verlangt, dat hij van het bewind afstand zal doen: waarop men natuurlijk met *neen* moet antwoorden.

De meeste welgezinden schijnen op dit oogenblik te verlangen, dat de heer *L. Napoleon* zal worden herkozen. Vele Legitimisten zijn, met den heer *de Montalembert*, van gevoelen, dat men de staatkunde des Voorzitters moet ondersteunen. Inmiddels schijnt de heer *Berryer* niet tevreden te zijn met de onlangs door den heer *de Falloux* afgelegde verklaring, betreffende de gezindheid van het uit 12 leden bestaande legitimistische Committé, 't welk, namens den graaf *van Chambord*, zou hebben verkondigd, dat men zich niet tegen den heer *L. Napoleon* mogt verklaren. De heer *Berryer* heeft te dier zake een brief geschreven aan den heer *de Montalembert*, waarin voorkomt, dat hij behoort tot de personen, waarvan men den heer *de Falloux* laat gewagen; — dat men de zaken in een verkeerd daglicht heeft voorgesteld, en dat men hem, *Berryer*, en zijnen medestanders gevoelens en eene staatkundige overtuiging heeft toegeschreven, welke zij indedaad niet bezitten. „Ik verzoek u (aldus eindigt de heer *Berryer* zijnen brief) om, in naam van den godsdienstigen eerbied, welken men verschuldigd is aan de waarheid en het eergevoel van anderen, dit bekend te maken door de hulpmiddelen, welke voor mij niet meer bestaan, doch die klaarblijkelijk geheel te uwer beschikking zijn."

De aanschrijving van den minister *de Morny*, betreffende eene meer waardige viering van den zondag, is met belangstelling vernomen geworden en kan niet anders strekken, dan om het aantal der voorstanders van den heer *L. Napoleon* onder de clericalen en Legitimisten aanzienlijk te doen toenemen. — Gisteren avond heeft er weder eene groote receptie plaats gehad op het Elysée-National.

die zeer luisterrijk is geweest. Men heeft bij die gelegenheid een aantal bekende Republikeinen opgemerkt, die zich gehaast hebben, om den Voorzitter de betuiging hunner eerbied en aanhankelijkheid te komen brengen. — De meeste leden van het corps-diplomatique waren weder aanwezig. De gezanten der noordsche Mogendheden beijveren zich steeds, om den Voorziter geluk te wenschen met het welgelukken van zijnen laatsten *coup d'état*. De oostenrijksche gezant moet echter daarbij hebben gevoegd, dat het buitenland met verlangen uitziet naar eene officiële *vredelievende* verklaring van het Hoofd van den Staat. Men zegt, dat weldra een manifest aan de buitenlandsche Mogendheden zal worden uitgevaardigd.

Onder de geruchten van den dag behoort, dat, te beginnen met 1 Januarij, de officiële receptien zullen plaats hebben op het paleis der Tuilerien. Verder wordt verzekerd, dat er een ministerie van politie zal worden opgerigt, aan 't hoofd van welk departement de heer *de Maupas* zal worden gesteld. De werkzaamheden van dien ambtenaar zullen waarschijnlijk niet weinig toenemen. Reeds spreekt men van twee personen, die den Voorzitter met geladene pistolen hebben afgewacht, doch bij tijds zijn ontdekt geworden.

De heer *Roger*, uit het dep. v. het Noorden, is zondag ochtend in vrijheid gesteld. De generaals *Changarnier*, *Cavaignac*, *Lamoricière*, *Bedeau*, *Leflo*, mitsgaders de kollonel *Charras* en de heer *Baze*, zijn nog altijd op het kasteel te Ham, waar zij buiten toegang worden gehouden en zelfs onderling niet met elkander mogen spreken.

Onder de ten huize van den heer *Baze* gevondene bescheiden, noemt men een besluit, betreffende de benoeming van een generaal, belast met het opperbevelhebberschap over de troepen en nationale garden in de eerste militaire divisie, en verder een besluit, waarbij al de overige legerhoofden worden vermaand, om de bevelen van dien opperbevelhebber te gehoorzamen. Van het eerste besluit, waarop de naam van dien generaal nog niet is ingevuld, zijn twee afschriften gevonden. Van het tweede vijf afschriften. Al die stukken waren voorzien van het zegel der Wetg. Vergadering. Nog zijn ten huize van den heer *Baze* stukken gevonden, waaruit blijkt, dat men had gerekend op den bijval der nationale garde in het 10de arrondissement. Uit alles mag men afleiden, volgens den *Constitutionnel*, dat er door den questor *Baze* en zijne medestanders een aanslag was beraamd tegen den heer *L. Napoleon*, en dat dus deze laatste, op wettige zelfverdediging bedacht, den 2den December zijne vijanden is voorgekomen. — De heer *Veron* is tot officier van het Legioen-van-Eer benoemd geworden.

Het zal den heer *Baze*, indien hij mogt worden ondervraagd ter zake van de te zijnen huize gevondene bescheiden, niet moeijelijk vallen, zich te dien aanzien te regtvaardigen. Vooreerst kan hij aanvoeren, dat in der tijd door de drie questoren voorstellen zijn gedaan, betreffende de militaire verdediging der Wetgevende Vergadering; — dat het meer dan waarschijnlijk was, dat die voorstellen aangenomen zouden zijn geworden, en dus voorloopig de bescheiden reeds in orde waren gebragt om aan het besluit der Wetgevende Vergadering gevolg te geven. Verder kan de heer *Baze* in 't midden brengen, dat hij met zijne ambtgenooten had willen voorkomen, 't geen thans van de zijde der uitvoerende magt is verrigt, en waaruit is gebleken, dat men allezins te regt de bedoelingen des Voorzitters wantrouwde.

Een klein napoleontisch blaadje, 't welk thans, voor de waarde van vijf centimes, overal hier ter stede is verbreid, berigt, dat de generaal *Cavaignac* reeds zoo ver is gekomen van te erkennen, dat *L. Napoleon* Frankrijk heeft gered, en men niets anders heeft te doen, dan zich rondom hem te scharen, ten einde het gezag sterk te maken en magtig om te voltooijen 't geen in het belang des lands met zoo veel stoutmoedigheid is begonnen geworden. Bij de bestaande opheffing der vrijheid van de drukpers, zal het den generaal *Cavaignac* hoogst moeijelijk vallen om bekend te maken, dat alles, wat te dien aanzien onder de volksmenigte wordt verbreid, geheel ongegrond is.

Naar men van goederhand verzekert, bevinden zich thans nog slechts, behalve de gevangenen te Ham en de aanhangers der Bergpartij, drie Afgevaardigden in hechtenis, namelijk Orleanisten *Duvergier de Hauranne*, *Creton* en *Piscatory*.

PARIJS, 17 December.

Bij besluit des Voorzitters is bepaald, dat de administratieve sectie der Wetgevende Commissie belast zal zijn met het onderzoeken der ontwerpen, die vroeger aan het oordeel van den Staatsraad waren onderworpen.

LONDEN, 16 December ('s avonds).

De berigten, met de brievenmaal uit de Oost-Indie aangebragt, bevestigen hetgeen omtrent den inhoud reeds door middel van telegrafische berigten is vernomen. — De berigten uit Hong-Kong, tot 29 October, zijn niet belangrijk. Alleen wordt daarin gewaagd van een zwaren brand, welke in Canton heeft gewoed, en waarbij een groot aantal huizen in de asch zijn gelegd. Dit aantal werd verschillend opgegeven, en de schade werd door sommigen op 50,000, door anderen op 150,000 p. st. begroot. Ten aanzien van den burger-oorlog in China schenen geene bijzonderheden bekend te zijn. Men vermoedde alleen, dat de opstandelingen geene belangrijke vorderingen hadden gemaakt.

— De belangrijke rijzing van den prijs der fransche fondsen, sedert den ommekeer van zaken in Frankrijk, heeft tot dus verre geene daaraan beantwoordende verhooging van den prijs der engelsche fondsen ten gevolge gehad. De 3 pc. gecons. ex div. zijn heden tegen half Januarij 96½ à ⅝ verhandeld.

BRUSSEL, 17 December.

In de zitting van de Kamer der Afgevaardigden van gisteren is het zeer uitgebreide verslag van de commissie, welke met het onderzoek van het met Nederland gesloten handels-verdrag is belast geworden, ingebragt.

De wet op de belasting van de sucessien in de regte lijn is, zoodanig als die laatstelijk door den Senaat is goedgekeurd, op nieuw bij de Afgevaardigden in beraadslaging gebragt. De anti-ministeriële partij heeft, bij monde van den heer *Coomans*, nog eene poging aangewend, om eene nieuwe verordening in dezelve te doen inlasschen, waardoor de werking der wet voorzeker aanmerkelijk zoude zijn gewijzigd geworden; doch deze poging is niet gelukt, en ten slotte is het geheel der wet met 56 tegen 24 stemmen aangenomen. Zij zal, even als de verdere nieuwe financiële verordeningen, met den eersten Januarij aanstaande in werking worden gebragt. — Het geheel der verordening is, na de wijzigingen, aan welke de ministeriële partij hare toestemming heeft verleend, niet verbeterd; maar van die zijde wordt beweerd, dat, nu het beginsel eenmaal is aangenomen, men met den tijd in de heffing dezer belasting die verbetering kan aanbrengen, waarvan de behoefte spoedig zal blijken.

De beraadslaging over het verdrag met Nederland is op aanstaanden dingsdag bepaald.

'S GRAVENHAGE, 18 December.

Bij besluit van 17 December, mede-onderteekend door den minister van Justitie, heeft Z. M. de Koning, overwegende, dat het belang van den Staat vordert, dat het beleid der algemeene of Rijks-politie op andere grondslagen worde gevestigd, en de dienst van dezen tak van bestuur in al de deelen des Rijks op een eenparigen voet worde geregeld en in overeenstemming gebragt met de gemeente-politie, onder anderen het navolgende bepaald:

Het gezag over de algemeene of Rijks-politie berust bij den minister van Justitie.

Voor het beheer dezer Rijks-politie wordt het Rijk verdeeld in *vijf* districten. Het *eerste* bevat de provincie Noord-Brabant en het hertogdom Limburg; het *tweede* Gelderland en Overijssel; het *derde* Zuid-Holland en Zeeland; het *vierde* Noord-Holland en Utrecht; het *vijfde* Friesland, Groningen en Drenthe. Voor elk dezer districten wordt door Z. M. een directeur van politie benoemd, aan elk van welke eene bezoldiging wordt toegekend van ten minste *f* 2000 en ten hoogste *f* 3000, en voor bureau-onkosten een bedrag van ten minste *f* 300 en ten hoogste *f* 1000.

De directeuren waken, in hunnen dienstkring, voor de handhaving der wetten, reglementen en koninklijke besluiten, voor de rust en veiligheid van den Staat en voor de bescherming van goederen en personen. In het nasporen van misdrijven, welke zij niet hebben kunnen voorkomen, zijn zij der Justitie behulpzaam.

Zij treden voortdurend in overleg met de burgemeesters der gemeenten, ten aanzien van de dienstregeling der commissarissen en verdere ambtenaren der plaatselijke politie, die tevens aan de algemeene politie dienstbaar zijn. De burgemeesters doen mededeeling aan de directeuren van alle verordeningen en bevelen van algemeenen aard, binnen hunne gemeente uitgevaardigd. De directeuren wijzen hun de verbeteringen aan, welke de dienst, in het belang der algemeene politie, schijnt te vorderen, en doen, zoo dikwerf hun dit noodzakelijk voorkomt, om in de gemeenten zich persoonlijk te overtuigen van de geschiktheid van het personeel, den goeden gang der administratie, en de gezette naleving der gegevene voorschriften deswegens, een gemotiveerd voorstel aan den minister van Justitie, welke de gemeenten zal aanwijzen, die in de rondreis en de inspectie van de directeuren begrepen zullen worden.

— Z. M. heeft benoemd tot burgemeester te Berkenwoude *J. J. Snel*, en tot adjunct-commies bij het departement van Binnenl. Zaken jhr. *E. W. J. Six van Oterleek*.

Z. M. heeft de betrekking van onder-inspecteur der draagbare wapenen opgedragen aan den eersten luitenant der artillerie *C. A. N. Ernst de Seiwert*, en heeft benoemd tot plaatselijken adjudant te Bath den eersten luitenant *C. Keun*; tot kapitein bij het 2de regiment infanterie den eersten luitenant-adjudant *A. W. H. Toewater*; tot eersten luitenant *H. v. Geel Gildemeester*; bij het 3de regiment tot eersten luitenant *A. S. Gallé*; bij het 5de regiment tot eersten luitenant *S. L. J. Queijsen*; tot majoor bij het wapen der kavallerie in O.-Indie den ritmeester-adjudant *F. C. v. d. Put*; bij de mil. geneeskundige dienst aldaar tot off. van gezondheid 3de klasse *E. F. J. v. Knappen*, en bij dezelfde dienst in de W.-Indien tot off. v. gezondheid 3de klasse *E. C. M. L. ten Kate van Loo*.

— In de bijeenkomst der Eerste-Kamer van heden heeft de voorzitter kennis gegeven, dat door de Afdeelingen tot rapporteurs gekozen zijn voor het wets-ontwerp tot goedkeuring eener overeenkomst tot wering van den sluikhandel tusschen Nederland en Pruissen, de heeren *Borski*, *Blankenheym*, *van Beek Vollenhoven* en *Bosch van Drakestein*.

Van de Tweede-Kamer zijn ingekomen de laatstelijk door haar goedgekeurde ontwerpen van wet.

De commissie van rapporteurs omtrent het voorstel van den voorzitter, betrekkelijk de loting van leden tot opmaking van den rooster van aftreding, is met haar verslag gereed. — De beraadslagingen daarover worden bepaald op aanstaanden zaturdag.

Daarna is de Kamer gescheiden.

— In de Tweede-Kamer is heden ingekomen eene kon. boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering in de Ned. West-Indische bezittingen.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van wet tot goedkeuring van eenige bepalingen van het verdrag tusschen Nederland en België.

De heer *Sloet* vraagt het woord en zegt: „De veelvuldige beraadslagingen over het verdrag zijn door alle rapporteurs, in weerwil van de opeenstapeling van werkzaamheden, bijgewoond; de nota van bedenkingen is dan ook door mij mede opgemaakt en onderteekend, nadat ik bevorens als mijn gevoelen en dat der sectie, die mij tot haren rapporteur benoemd had, had opgegeven, dat het tractaat verwerpelijk was, zoo als ook teregt in het verslag is opgenomen.

„De nota van bedenkingen betrof voornamelijk de *bijzonderheden* van het tractaat, in welker onderzoek mijne sectie niet getreden was; en waaromtrent ik dus ook geen gevoelen harer leden kon mededeelen. Dringende beroepsbezigheden verhinderde mij de laatste vergadering hierover bijtewonen; doch alsnu acht ik mij verpligt, aan de Kamer te verklaren, dat ik mij bij die mijner medeleden rapporteurs voeg, die het tractaat onaannemelijk beschouwen, en waarvan ik in de discussie de reden zal ontvouwen."

Daarna heeft de heer *Hoffman*, ondersteund door zeven leden, als motie van orde voorgesteld, de discussien over het tractaat te houden in committé-generaal. Daartoe is besloten, en dien ten gevolge is de Kamer tot die beraadslaging met gesloten deuren overgegaan.

Deze beraadslaging in committé heeft tot 4 ure des namiddags voortgeduurd en zal morgen ochtend hervat worden.

HAARLEM, 18 December.

Aan de gisteren ontvangene Javasche-Couranten, loopende tot 29 October, ontleenen wij nog de volgende bijzonderheden:

Bij besluit van 15 October heeft de gouverneur-generaal bepaald, dat de vastgestelde plantloonen voor de suikerriet-, indigo- en tabaks-planters, hoofdelijk aan de bevolking, dat is, aan elk bij de cultuur ingedeeld huisgezin, zullen betaald worden, zonder verrekening van landrenten en zonder eenige korting, behalve die van indigo-betalingen, thans gebruikelijk of later te regelen; — dat aan de dessa-hoofden, voor het toezigt op de suikerriet- en tabaks-aanplantingen, geen aandeel in de plantloonen zal worden toegekend, en dat dit ook voor de indigo-aanplantingen, waar het mogelijk is, zal worden vermeden, in afwachting der vaststelling van een aandeel in de percenten der indigo-cultuur.

Gedurende de maand September van dit jaar is aan regten op Java en Madura ontvangen *f* 1,010,191; en over de 9 eerste maanden hebben die regten bedragen *f* 5,929,6[illegible], waaronder begrepen *f* 870,606 voor regten op gouvernements-producten, en *f* 74,671 aan gerestitueerde regten. De zuivere ontvangst heeft dus bedragen *f* 4,984,4[illegible], dat is *f* 1,103,196 meer dan in hetzelfde tijdvak van 18[illegible], en *f* 1,328,868 meer dan in 1850.

De pogingen, om in de residentie Benkoelen de woeiende dieren uitteroeijen, worden met een goed gevolg bekroond. In 1850 zijn daar 6 groote en 11 kleine tijgers en ruim 2000 varkens gedood, en in dit jaar hebben men zich op nieuw van 6 koningstijgers meester gemaakt.

Voor 't overige wordt weder melding gemaakt van min of minder belangrijke verwoestingen, die in onderscheidene streken van Java door stormen, aardbevingen en branden zijn aangerigt.

Dezer dagen is door de hoofd-administratie van het 4de regiment dragonders, in bezetting te Deventer, aan de Permanente commissie van de Maatschappij van Weldadigheid overgemaakt een som *f* 163.72 als opbrengst, na aftrek der kosten, van een gegeven concert, door het muziek-corps vermeld regiment, ten voordeele van het fonds der gemelde Maatschappij, en is deze bijdrage, als een aangenaam bewijs van de waardeering van het doel en de strekking dezer lofelijke inrigting, met dankbaarheid ontvangen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

18 *December* 1851. — 4½ *ure.*

		van	tot	gebl.
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½ pct.	57⅜	⅝	57½
" "	3 "	66 11/16	¾	—
" "	4 "	87¾	⅞	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ "	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½ "	—	—	—
Oost-Indische Leening. .	4 "	86⅞	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	—	—
Leen. " " .	4½ pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ "	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 "	60	⅜	60⅛
" . . .	5 "	90	91½	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5 "	104⅝	—	—
" " 1828/1829.	5 "	103⅝	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5 "	—	—	—
" " 1840. . . .	4 "	87¾	—	—
" bij Stieglitz. . .	4 "	87⅝	—	—
" " " N. .	4 "	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6 "	—	—	—
Certific. van " . .	6 "	64¾	⅞	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*	—	—	—
Obligatiën	4 pct.	77	⅛	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	"	15 15/16	16	—
" " £ 510,	"	15 15/16	16	—
" Onb. Stukk.	"	15 15/16	16	—
Obligatiën.	3 "	39¼	—	—
" Binnenl.	3 "	36	3/16	36 1/16
Passive		4 15/16	5	—
Ardoin Coupon		8⅛	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5 pct.	—	—	—
" " " . .	4 "	60¼	½	60⅛
" Metalliek . .	5 "	72⅛	¾	72⅜
" " N. . .	5 "	78½	79	78¾
" " . .	2½ "	37	¾	—
BELGIE, ...	"	—	—	—
Banc. Belgie	2½ "	—	—	—
Rothschild, ...	2½ "	47½	⅝	47½
"	4½ "	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 "	93	—	—
" " £ 200	5 "	91½	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4 "	33⅝	11/16	33⅝
"	4 "	32 15/16	33	32 15/16
Binnenlandsche à 1 conto	5 "	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4 "	87⅜	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼ "	—	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¾ "	—	—	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	3 "	24 11/16	13/16	24 11/16
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.		3 13/16	⅞	3 13/16

— Rusland cert. adm. te Londen 4½ pc. 99. Napels certific. bij *Lamaison & Bouwer* 5 pc. 90. Denemarken obl. te Londen 5 pc. 98⅞ à 99. Peru geldl. uitgest. 46. Grenada obl. uitgest. 3½. Metall. La. B. 5 pc. 78¼. De 4 pc. Weldadigheid 76. Spanje 1 pc. 16¼. — Beleening 2½. Prolongatie 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit:
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren heden iets williger. — Belgische prijsh.; fransche ruim 1 pc. hooger; portugesche en russische onveranderd; oostenr. metall. zeer willig; Brazitianen vast; Mexicanen aangeboden.

Uit Parijs wordt gemeld, dat de generaal *Cavaignac* en de heeren *Piscatory* en *Chauffour* gisteren in vrijheid gesteld zijn.

BERLIJN, 16 December. De 4½ pc. leening 102½.

FRANKFORT, 16 December. De 5 pc. Metall. 75. Nederl. 2½ pc. 58. Spanje 3 pc. 36 11/16.

LONDEN, 17 December. De 3 pc. gecons. resc. 96⅝. Mexico 26⅜. Spanje 5 pc. 20¾. Portugal 4 pc. 32¾.

PARIJS, 17 December. De 3 pc. renten 64 fr. 75; 5 pc. 101 fr. 05. Spanje 3 pc. binnenl. 37¼.

ANTWERPEN, 17 December. De 5 pc. Belgie (1848) 98⅝ à 99. Spanje 5 pc. 15¾.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 December. De graanprijzen waren heden algemeen flaauwer. *Tarwe* 120 à 127 p. jar. r. *f* 6 à *f* 7,10; 123 à 127 p. n. *f* 6,30 à *f* 7,10; 120 à 123 p. witte *f* 6 à *f* 6,65. *Rogge* 116 à 123 p. jar. en n. *f* 6,30 à *f* 6,95. *Boekweit* 113 à 116 p. gr. zand *f* 5,05 à *f* 5,35; 113 à 116 p. veen *f* 4,75 à *f* 5,05. *Garst* 103 à 107 p. winter *f* 4,40 à *f* 4,70; 103 à 107 p. zomer *f* 4 à *f* 4,30. *Haver* 78 à 85 p. dikke br. *f* 2,90 à *f* 3,25; 62 à 68 p. w. voer *f* 2 à *f* 2,40. *Paardenboonen* *f* 4,60 à *f* 5,60. *Gort* grove *f* 7,25 à *f* 7,70; parel *f* 10,30 à *f* 12,75.

SNEEK, 16 December. *Boter* *f* 33,50.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 18 December. Den 17den dezer in Texel binnen-

gekomen: *Merchant Paket*, Robinson, Newcastle; *Welvaart*, Kamp, Sunderland; *Zwanette*, Jonker, Seaham; en uitgezeild: de stoomb. *Magnet*, Londen. Wind w. n. w.

Den 17den dezer in Helvoet binnengekomen: *Maese*, Molony, Hull; en uitgezeild: de stoomb. *Havre*, Havre; *Earl of Auckland* en *Ocean*, beiden naar Londen; *Balmoral*, Leith; *Laura*, Jackson, Hull. De kof *Eliza*, kapt. Borchers, op de Ooster aan den grond geraakt, is heden nacht in vlot water en op het kanaal gekomen.

Te Batavia zijn binnengekomen: 26 Sept. *van der Werf*, van der Plas, Pekalongang, is 30 dito naar Amsterdam vertrokken; 29 dito *Maria Elisabeth*, Jonker, Singapore; *Koning Willem II*, Giezen, Cheribon, is 3 Oct. naar Rotterdam vertrokken; *Cornelis Houtman*, Rolman, Probolingo, is 3 dito naar Amsterdam vertrokken; 1 Oct. *Prins Maurits*, Bart, Amsterdam; 2 dito *Lucipara's*, Kloppenburg, Newjork; *Lucie*, van der Schaft, Amsterdam; *Nova Zembla*, Heykoop, Rotterdam; *Sara Alida Maria*, Tekelenburg, Passaroeang, is 7 dito naar Amsterdam vertrokken; *Middelburg*, Rooderkerk, Probolingo, is 6 dito naar Middelburg vertrokken; 3 dito *Admiraal de Ruyter*, Titsingh, Amsterdam; *Edouard Marie*, Eeltjes, *Witte Cornz. de Witt*, van Rossem, beiden van Rotterdam; *Koning Willem II*, Blaakhert, Middelburg; 5 dito *Columbine*, Andresen, Rotterdam; 7 dito *IJstroom*, de Meester, Amsterdam; 8 dito *Zuid-Holland*, de Boer, *Cornelis Smit*, van der Wal, beiden van Rotterdam; 9 dito *Nassau*, ten Boekel, Amsterdam; *Henriette Elisabeth Susanna*, Rater, Schiedam; 10 dito *Anna en Elize*, Jaski, Singapore; *Jonge Cornelis*, Verhey, Samarang; 11 dito *Christophorus Columbus*, Samarang, is 13 dito naar Amsterdam vertrokken; 14 dito de Ned. oorl. stoomb. MERAPI, luit. van Maldeghem, Helvoetsluis; *Generaal List*, Sandman, Aden; 15 dito *van Galen*, Smit, Amsterdam; *Machtilda Cornelia*, Nannen, Hong-Kong; *Graaf van Hogendorp*, van Hees, Londen; 16 dito *Immagonda Sara Clasina*, Zoetelief, Amsterdam; *Generaal Chassé*, de Winter, Tagal, is 23 dito naar Rotterdam vertrokken; *Arlequin*, Malbrane, Tagal, is 19 dito naar Schiedam vertrokken; 18 dito *de Hoop van Cappelle*, Forbe Browning, Rotterdam; 19 dito *Graaf van Nassau*, Sanders, Valparaiso; *Onderneming*, Johansen, Middelburg; 23 dito *Rotterdam*, Vis, Soerabaija; 26 dito *Mercurius*, Visser, Amsterdam; *Stad 's Gravenhage*, Nink Blok. Singapore; 27 dito *Oost-Indien*, Mos, Amsterdam; *Duiveland*, Kreije, Londen.

PROGRAMMA

VAN

TEYLERS

GODGELEERD GENOOTSCHAP

VOOR DEN JARE 1852.

De Leden van TEYLERS Godgeleerd Genootschap hebben besloten de volgende nieuwe prijsvraag uit te schrijven.

„ Opmerkelijk is de verschillende waardering, die de Theologie als wetenschap in den loop der tijden heeft ondergaan. Terwijl zij in de middeleeuwen als koningin op het gebied der wetenschap heerschte en onbetwist den eersten rang bekleedde, is zij, sedert de herleving der letteren, in gelijken rang met de overige wetenschappen gesteld. Zelfs hebben zich van tijd tot tijd en vooral in de jongst verloopen dagen stemmen verheven van hen, die haar geheel uit de rij der wetenschappen zochten te verdringen: 't zij zij meenden, dat de onderscheidene bestanddeelen der Theologie weder in andere vakken van menschelijke kennis, waartoe zij oorspronkelijk behooren, moesten opgenomen worden; 't zij zij haar nog als aanleiding tot het bekleeden van het predik-ambt, als eene soort van kunsttheorie, wilden laten gelden. TEYLERS Godgeleerd Genootschap wel overtuigd, dat deze verschillende waardering der Theologische wetenschap geenszins toevallig is, maar een' diepen grond heeft en met andere verschijnselen op het gebied des geestes naauw zamenhangt, en meenende bovendien, dat een onderzoek van het wezen der Theologie als wetenschap en van de betrekking, waarin zij staat tot andere wetenschappen, allezins tijdig mag geacht worden, stelt daarom de navolgende vragen ter beantwoording voor:

1°. „ Waarin bestaat het eigenlijk wezen der Godgeleerdheid (*Theologie*) als wetenschap, en in welke betrekking staat zij tot Godsdienst en Christendom?

2°. „ Hoe heeft men de verschillende waardering, die de Godgeleerdheid op onderscheidene tijden ondervonden heeft, te verklaren?

3°. „ Behoort de Godgeleerdheid, uit haren aard en van wege hare betrekking tot andere vakken van menschelijke kennis, tot den kring der wetenschappen, welker aankweeking en handhaving het doel is der inrigtingen voor Hooger onderwijs (*Universiteiten.*)?

4°. „ Zou de Godgeleerdheid zonder nadeel alleen in afzonderlijke daartoe bestemde inrigtingen (*Seminariën*) kunnen beoefend en onderwezen worden, of moet men èn om haar zelve èn om de andere wetenschappen, het veeleer wenschelijk achten, dat zij als wetenschap, en ook als vak van onderwijs, aan de Universiteiten gehandhaafd worde?"

Voorts is besloten de onbeantwoord geblevene prijsvraag voor 1850 nogmaals voor te stellen. Zij luidt aldus:

„ TEYLERS Godgeleerd Genootschap vestigde in 't jaar 1805, door het uitschrijven van eene prijsvraag, de aandacht der Christelijke wereld op „ de dienst, die de zendeling-Genootschappen in de twee jongstverloopene eeuwen aan de voortplanting des waren Christendoms gedaan hebben, en op de vrucht, die men van de toen werkzame zendeling-genootschappen te dezen opzigte had te verwachten." De bekende verhandeling van den kundigen HAAFNER mogt destijds de eer der bekrooning wegdragen.

„ Het verloop van vele jaren, de groote vorderingen, die de arbeid der genoemde genootschappen in dien tijd gemaakt heeft, de veranderingen, die ten gevolge daarvan in de heerschende denkwijze over dit werk zijn gekomen, en het nog bestaand verschil van gevoelen over de vraag, van wie het moet uitgaan, en door welke middelen het moet worden bevorderd, dit alles maakt eene hernieuwde grondige behandeling van dat hoogst belangrijk onderwerp allezins wenschelijk en nuttig. TEYLERS Godgeleerd Genootschap meent althans in den geest en naar de behoeften van onzen tijd te handelen, wanneer het, in overeenstemming met datgene, wat het reeds bij de uitgave der Verhandeling van den heer HAAFNER zich voorbehield, de aandacht der Christelijke wereld andermaal bij dit onderwerp bepaalt, door het uitschrijven van de volgende prijsvraag:

„ Hoe blijkt, zoo wel uit de doorgaande leer des Nieuwen Verbonds, als uit de stellige uitspraken van JEZUS en de Apostelen, dat de uitbreiding des Evangelies onder de niet-Christelijke volken (propagatio) een wezenlijke en kenmerkende grondtrek is der kerk, door CHRISTUS gesticht, en dus als eene heilige verpligting op 'hare afzonderlijke leden rust? Wat valt hieruit optemaken aangaande het aandeel, dat de *kerk* of de gemeente aan dit werk nemen moet? Welke is de slotsom van een naauwkeurig onderzoek, naar 't geen door de zendeling-genootschappen van vroeger en later tijd ter uitbreiding des Evangelies onder Joden, Mohammedanen en Heidenen gedaan is en nog gedaan wordt? En welke onderrigtingen, waarschuwingen en opwekkingen geeft het beredeneerde aan de hand omtrent de meest geschikte middelen, om het voorgesteld doel onder de genoemde volken te bereiken?"

De prijs voor het best en voldoend gekeurd antwoord op ieder van deze beide vragen is een gouden Eerepenning, op den stempel des Genootschaps geslagen, ter innerlijke waarde van vierhonderd gulden.

De Verhandelingen moeten in het Nederduitsch, Latijn, Fransch, Engelsch of Hoogduitsch, met eene *Nederduitsche letter*, goed en leesbaar geschreven zijn *door eene andere hand, dan die van den opsteller.* Ook moeten zij vóór den bepaalden tijd *in haar geheel* worden ingezonden, zullende geene antwoorden, waaraan eenig gedeelte ontbreekt bij de inlevering, tot het dingen naar den gemelden eereprijs worden toegelaten. De tijd der inzending van de antwoorden wordt vóór of op den eersten Januarij 1853 bepaald, opdat zij vóór den eersten December van genoemd jaar kunnen beoordeeld worden. Alle ingezondene stukken blijven het eigendom des Genootschaps, dat de bekroonde met of zonder vertaling in zijne werken opneemt, zonder dat de Schrijvers anders, dan met toestemming der Stichting, die mogen uitgeven. Ook behoudt het Genootschap aan zich het regt, om van de niet bekroonde stukken zoodanig gebruik te maken, als het raadzaam zal oordeelen, hetzij zonder of met vermelding van den naam des Schrijvers, in het laatste geval echter niet zonder zijne toestemming. Ook worden geene afschriften der niet bekroonde stukken aan de inzenders verleend, dan ten hunnen koste. De in te zenden antwoorden moeten, zonder naam en alleen met eene spreuk onderteekend en vergezeld van een verzegeld briefje, dezelfde spreuk ten opschrift voerende en van binnen des Schrijvers naam en woonplaats behelzende, gezonden worden aan het Fundatiehuis van wijlen den Heer TEYLER VAN DER HULST, te Haarlem.

*** *De Commissie ter Spijsuitdeeling aan behoeftigen binnen deze Stad*, heeft het genoegen van te berigten, dat de uitdeeling van gezond en krachtig Voedsel, aan de behoeftigen dezer Stad, op Maandag den 15den December eenen aanvang heeft genomen en waarmede gedurende dezen Winter, dagelijks zal worden voortgegaan.

Voorts dat ook weder verkrijgbaar zullen zijn, afzonderlijke Kaartjes à vijf Cents per stuk, en wel des *Dingsdags en Vrijdags tusschen elf en een ure*, te huize van haar medelid den Heer J. C. KRUSEMAN, in de Groote Houtstraat. De uitdeeling van Spijs aan de Personen van zoodanige Kaartjes voorzien, zal echter niet eerder kunnen geschieden, dan nadat de Behoeftigen, op de Wijkboeken bekend, bedeeld zullen zijn.

Haarlem, 19 *December* 1851. Uit naam der Commissie, K. KAAN, Secretaris.

*** Getrouwd:
BREDA, den 17den December 1851.
J. ENGERINGH en M. C. SODENKAMP.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
ZWOLLE, 18 December 1851.
J. ROMENY, ber. Pred. te *Hall*, en J. FORTUYN.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON *J. H. WILTERDINK*, geliefde Echtgenoote van
AALSMEER, 12 December 1851.
J. H. LICHTENBELT JR., Notaris.

*** Bevallen van een' welgeschapen, doch *dooden* ZOON *HENRIETTE WILHELMINA JANSEN*, geb. *BELLAARD LORMIER.*
GRONINGEN, 15 December 1851.
Eenige kennisgeving.

*** HARDERWIJK, 16 December 1851. Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe *Th. H. DE MEESTER*, geb. *VAN MEURS*, geliefde Echtgenote van
Mr. G. A. DE MEESTER.

*** Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *A. M. F. VAN VLISSINGEN*, geliefde Echtgenoot van J. O. HANRATH.
AMSTERDAM, 16 December 1851.

*** Op den 17den October 1851, overleed in de KAAPSTAD, (*Kaap de Goede Hoop*), de Wel-Ed.-Geboren Heer FRANÇOIS LE SUEUR FLECK, Med. & A. O. Doctor, enz.

*** Te IJSSELSTEIN is den 10den December 1851, in den ouderdom van ruim zeventig jaren overleden, de Wel-Edel-Geboren Heer WILLEM CAREL MOMMA, geliefde Echtgenoot van A. E. MOMMA, geb. CRAMER.

*** OEGSTGEEST, 11 December 1851. Heden overleed in den ouderdom van ruim vijf en tachtig jaren, de Wel-Edele Heer JAN CORNELIS POTGIETER.

*** Op den 13den December 1851 is te AMSTERDAM, in den ouderdom van ruim 69 jaren overleden, Mejufvrouw JOHANNA DIONISIA VAN EEDEN, Weduwe den Heer *Theophilus Carel Essers.*
W. H. BOOMKAMP.
G. BOOM.
Executeuren-Testamentair.

*** Heden ontsliep ons Zoontje, JOHANNES MARTINUS, slechts 3 maanden werd het aan onze liefde toevertrouwd. J. M. VEENHUIJSEN.
A. L. VEENHUIJSEN, EIGEMAN.
AMSTERDAM, 13 December 1851.

*** Heden overleed, na eene hevige ziekte van weinige dagen, mijne geliefde Echtgenoot CATHARINA ELIZABETH GLENEWINKEL, diep betreurd door mij en mijne twee nog jeugdige Kinderen.
UTRECHT, den 14den December 1851. A. G. KAMPERDIJK.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden, overleed heden mijne geliefde Echtgenoot AAGJE YFF, in den ouderdom van bijna 59 jaren. JS. VAN WAERT.
WESTZAAN, 14 December 1851.

*** Heden overleed onze dierbare Moeder, Vrouwe A. J. ERBERVELT, Weduwe van den Wel-Ed. Heer *J. Rochussen*, in den ouderdom van bijna 88 jaren: diep betreurd door hare Kinderen, Behuwd-Kinderen en Kleinkinderen. J. J. ROCHUSSEN,
uit aller naam.
AMSTERDAM, 14 December 1851.

*** TER-AAR, 15 December 1851. Heden overleed tot diepe droefheid van mij, mijne drie Zoons, en verdere Betrekkingen, mijn geliefde Echtgenoot, ARIE BAAS, in den ouderdom van 51 jaren, na eene ongesteldheid van slechts drie dagen. Zwaar treft mij deze slag, zoo kort na het verlies onzer eenige Dochter, doch wij wenschen ons te onderwerpen en Gode te zwijgen.
M. VAN DEN AKKER,
Wed. *A. Baas.*

*** UTRECHT, 16 December 1851. Heden ontsliep zacht, Vrouwe A. H. SWELLENGREBEL, geb. VAN EWIJCK, in den ouderdom van 76 jaren, diep betreurd door haren Echtgenoot, Mr. J. G. SWELLENGREBEL, hare Kinderen en Betrekkingen. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na een langdurig geduldig doorgestaan lijden, onze teederbeminde Dochter, GEZINA, in den ouderdom van ruim 35 jaren.
DEVENTER, 17 December 1851. C. VAN SITTERT. A. VAN SITTERT — RENSEN.

*** Heden morgen 4 ure, overleed mijn geliefde Echtgenoot LODEWIJK TOBBE, in den ouderdom van bijna 40 jaren. Wat ik en mijne 8 Kinderen, waarvan de meesten hun verlies nog niet beseffen, in hem missen, kunnen zij alleen nagaan die den overledene van nabij hebben gekend. S. HOOY,
ZAANDAM, 17 December 1851. Wed. *L. Tobbe.*
NB. De *Affaire* zal door mij op denzelfden voet worden voortgezet.

*** De Crediteuren in den Boedel van den Gefailleerde SIMON NATHAN KUYT, *Splitter in de Staats-Loterij en Koopman*, wonende te *Leyden*, op de Hooigracht, worden **opgeroepen**, om ingevolge Art. 815 en volgg. van het Wetboek van Koophandel, op Woensdag den 31sten December 1851, des middags ten *twaalf* ure, te compareren ter Vergaderkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, ten einde hunne Schuldvordering te doen **Verifiëren**; wordende de Crediteuren verzocht, hunne Rekening of andere Bescheiden, vóór of op den 30sten December 1851, ten Kantore van den ondergeteekende over te leggen. De Curator in voorn. Faillissement,
F. BOOY Fz. Procureur.

*** **HOMOLOGATIE. REHABILITATIE.**

Bij vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Haarlem, van 16 December j. l., is **gehomologeerd** het Accoord op 19 November bevorens, door H. T. BAK, *Winkelier* en *Kleermaker* te Haarlem, met zijne Schuldeisschers aangegaan, en is daarbij tevens de Failliet **gerehabiliteerd.**

*** Alle degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of eenige Papieren of andere Goederen onder zich mogten hebben, behoorende tot, de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van Mejufvrouw HENDRIKA FIDDELAAR, Weduwe van den Heer *Willem Franciscus van Batenburg*, in leven zonder beroep, gewoond hebbende in de Warmoesstraat te Haarlem, en aldaar op den 29sten September 1851 overleden, worden verzocht daarvan ten spoedigste, immers vóór of op den 1sten Februarij 1852, opgave, betaling of afgifte te doen, ten Kantore van Mr. P. MABE JR., Advocaat en Notaris, in de Zijlstraat te Haarlem.

*** De ondergeteekende, sedert twee jaren als Onderwijzeres te Schiedam werkzaam, brengt bij deze hare KOSTSCHOOL onder de aandacht van Ouders en Voogden.

Hare ruime en luchtige Woning, voorzien van eenen Tuin, levert een zeer gepast verblijf voor Kostleerlingen op. Het onderwijs omvat de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Rekenen, Schrijven, Muziek, Teekenen, Dansen, en alle Vrouwelijke zoowel nuttige als aangename Handwerken.

De ligging van Schiedam, maakt het verkeer van deze Stad met andere Plaatsen en Provincien, door middel der Spoorwegen en dagelijks varende Stoombooten zeer gemakkelijk. C. I. A. HARTZ.
Schiedam, 16 *December* 1851.

*** De Plaatselijke School-Commissie te Schiedam voldoet gaarne aan het verlangen van Mej. C. I. A. HARTZ, Kostschoolhouderes aldaar, door bij deze te verklaren, dat de School, aan welker hoofd zij zich gesteld ziet, door hare ligging en inrigting zich gunstig aanbeveelt, terwijl omtrent de deugdelijkheid en doelmatigheid van het op dezelve gegeven wordende onderwijs, door de School-Commissie evenzeer de gunstigste getuigenis kan gegeven worden.

Schiedam, 16 *December* 1851.
De Plaatselijke School-Commissie voornoemd,
A. MAAS, Voorzitter.
VERNÈDE, Secretaris.

*** Bij eenen Predikant op een stil Dorp in Noord-Holland, wordt als Meid alleen tegen Februarij aanst. gevraagd: Eene fatsoenlijke DIENSTBODE, Protestantsche Godsdienst, tusschen de 30 en 40 jaren oud, een Burgerpot kunnende Koken, zindelijk Werken &c., met de Wasch omgaan. Adres, Brieven *franco*, onder de naam JR., aan het Postkantoor, te Schagen.

*** Er wordt gevraagd tegen Februarij of Mei, op een Buiten tusschen Zutphen en Deventer: Eene KAMENIER of LINNENMEID, volkomen in staat om met de Wasch omtegaan, en het Wollen- en Linnen-Naaijen grondig verstaande, van de Protestantsche Godsdienst en niet beneden de 30 jaren. Opgave van vorige Diensten en waar getuigen te bekomen zijn, verzoekt men met *franco*

Brieven, bij den Boekhandelaar D. J. WILTERDINK, te Deventer, onder Lett. X.

*** In eene fatsoenl. Burgerhuish. te Leyden, wordt tegen 1° Februarij verlangd, eene bekwame tot alle Diensten geschikte en nette WERKMEID, van de Protest. Godsd., welke goed kan Koken, niet beneden de 30 jaren oud en van goede getuigschriften voorzien is, tegen een jaarl. loon van *f* 40 à *f* 45. Adres *franco*, onder Letter L., aan den Boekh. SCHREUDER en VAN BAAK, te Leyden.

*** *De Voedings-Kommissie bij het Depôt van het* 6de *Regiment Infanterie*, zal op den 24sten aanstaande, onder nadere goedkeuring, overgaan tot het aanbesteden voor het jaar 1852, van het benoodigde VLEESCH voor de Menages der Onder-Officieren en Manschappen van genoemd Korps.

De Conditien leggen ter lezing op het Bureau van den Depôt-Kommandant, en de Inschrijvings-Billetten zullen op genoemde datum, verzegeld, voor 12 ure des middags, moeten worden ingegeven.

Haarlem, den 17den *December* 1851.

Namens de Kommissie voornoemd,
C. J. SCHLÜTER, Kapt.

*** *Kerkvoogden van* DRUMPT, verzoeken nogmaals alle weldenkenden om toch hunne pogingen, ter HERBOUW van PASTORIE en REPARATIE van hunne KERK, door eene ruime inteekening te willen ondersteunen, en de onder hunne berusting zijnde Inteeken-Lijsten in deze maand te willen inzenden.

Namens Kerkvoogden,
J. DE KRUIJFF.

*** **ROB BOYVEAU LAFFECTEUR.**

De *echte* ROB LAFFECTEUR van Dr. GIRANDEAU DE ST. GERVAIS, te Parijs. (Men wachte zich voor Belgisch namaaksel, hetgeen in uiterlijk voorkomen bijna niet van de echte te onderscheiden is), wordt voortdurend afgeleverd, voor vier Gulden de halve Flesch, bij H. H. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, N°. 83, te Amsterdam. HH. Apothekers genieten een groot Rabat. Brieven *franco*.

*** **BIJ *A. J. FAASSEN*, TE *TIEL*.**

Sirop de Punch, 1e qualit. per Flesch . *f* 1,20.
Slemp Sijroop, „ „ . „ 1,20.
Rood Bessennat, „ „ . „ 0,25.
Essence de Bisschop, *f* 0,40 en *f* 0,20 per Fleschje.

Flesschen worden in rekening gebragt, en aangenomen. Aanvragen *franco*.

*** Tegen Mei aanstaande, TE HUUR OF TE KOOP: Het aangenaam BUITEN-VERBLIJF, *VELDZIGT*, vrij van overstrooming, gelegen te Lent, een kwart uur van Nijmegen aan den grooten Weg op Arnhem, voorzien van alle Gemakken, groote Bloem- en Moestuin, beplant met Vrucht-Boomen en Boomgaard, te zamen groot 1½ Bunder, te bevragen met *franco* Brieven, bij den Heer JANSEN, Ontvanger te Lent.

*** **ORGELS TE KOOP.**

Uitmuntende Mahonijhoute SECRETAIR-ORGELS, en andere ORGEL-WERKEN, PIANO FORTES ENZ., zijn tot de minste prijzen te bekomen, bij WEENIG en VAN LEEUWEN, Orgelmakers op het Utrechtsche Veer, te Leyden.

*** HOUTVEILING op de Hofstede *Westerhout*, onder Wijk aan Duyn, op Maandag 22 December 1851, van extra zwaar HAKHOUT, waaronder veel zwaar ESCHDOORN- en zware POPULEN BOOMEN, zeer goed Werkhout.

*** VERKOOPING van zwaar EIKEN-, ESSCHEN-, BERKEN- en ELZEN HAKHOUT, op den Huize *Berg en Daal*, in de Gemeente Voorhout, staande aldaar op Struik, op Dingsdag den 23sten December 1851, des voormiddags ten tien ure.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Veenenburg*, onder Lisse, op Dingsdag den 30sten December 1851, van eene groote partij, op struik staande, zwaar EIKEN-, BERKEN-, ESSCHEN- en ELZEN HAKHOUT, gemakkelijk te vervoeren.

*** OPENBARE VERKOOPING op Dingsdag den 23sten December 1851, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement *de Vergulde Wagen* van *L. J. de Wit*, aan de Lage Zijde van den Rijn, binnen Aarlanderveen, ten overstaan van den te Aarlanderveen residerenden Notaris C. VAN DER LEE, van:

Onder *Kalslagen*:

N°. 1. Twee HUIZEN, waarvan een is ingerigt tot Herberg, genaamd *de Roode Leeuw*, verdere GETIMMERTEN, ERVEN en TUINEN, benevens eenige Percelen WEI-, HOOI-, BOSCH- en RIETLANDEN en WATER, te zamen groot 10 B., 15 R., 93 E., alles staande en gelegen onder de Gemeente Kalslagen.

Onder *Teraar*:

N°. 2. Een Perceel BOSCHLAND, gelegen in den Noordeindschen Polder, onder Teraar, groot 96 R., 90 E. En

N°. 3. Een TEELTUIN, groot 65 R., 50 E., gelegeals voren, doch in den Schilkerpolder.

Meer uitvoerig bij de aangeslagen Biljetten beschreven en zijn informatiën te verkrijgen ten Kantore van den Notaris VAN DER LEE, voornoemd, alwaar de Verkoops-Voorwaarden met de Eigendoms-Titels acht dagen vóór de Verkooping ter lezing en inzage liggen en Copie der Voorwaarden ten Kantore van den Notaris Mr. P. MABÉ Jr., te Haarlem.

Tot het einde van dit jaar,

zal door J. C. VAN KESTEREN, te *Amsterdam*, voor den verminderden prijs van *f* **1.25** worden afgeleverd:

NAPOLEON,

EEN LIED DER TOEKOMST.

door A. VAN DER HOOP Jr.

Met de afbeelding van den Keizer. Groot formaat, keurig gedrukt en gebonden in linnen band.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven, is op heden uitgegeven en alom verzonden:

J. H. VAN SWINDEN, Beschrijving van he RIJKS-PLANETARIUM TE FRANEKER,

van 1773 tot 1780 uitgedacht en vervaardigd door

EISE EISINGA.

Derde, met *Bijvoegsels* en *Afbeeldingen* vermeerderde druk, voorafgegaan door het leven van *Eisinga* en eene G schiedenis van zijn Planetarium, door W. EEKHOFF, Archivarius der Stad Leeuwarden. Prijs *f* 3,25.

De **gekleurde Plaat**, in rooijaal formt. *afzonderlijk*. *f* 1,25.

☞ Eene beschrijving en afbeelding van het bewonderingswaardig **kunststuk**, dat door geen tweede Europa overtroffen werd, en door omstreeks **zestigduizend** Personen, waaronder beroemde Binnen- en Bui landsche Geleerden met verbazing is beschouwd, zal gewis welkom zijn aan allen, die belang stellen in de wetensc en in den roem van ons Vaderland.

AAN LEESGEZELSCHAPPEN

en in het algemeen aan ieder, die belang stelt in hetgeen en op het gebied van GODGELEERDHEID, STA KUNDE, en andere WETENSCHAPPEN, LETTERKUNDE, enz. gedurende den **TEGENWOORDIGEN T** omgaat, wordt door den Uitgever K. FUHRI, te *'s Gravenhage*, aanbevolen het maandelijks uitkomende Tijdsch

DE TIJDSPIEGEL.

Een aangenaam en afwisselend MENGELWERK besluit en eene PLAAT versierd ieder Nommer, 't welk 80 b zijden Druks bevat in twee kolommen gedrukt, op de wijze der buitenlandsche REVUES. Prijs van den Jaar of 12 Nommers *f* 12.

Gedurende zijn achtjarig bestaan heeft dit Tijdschrift zich een welverdienden roem verworven en is debiet gevestigd.

*** **Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de Pers:**

De eerste Aflevering

VAN

EEN NIEUW VOLKSBOEK

GETITELD:

ALBUM DER NATUUR

EEN WERK IN MAANDELIJKSCHE AFLEVERINGEN,

TER VERSPREIDING VAN NATUURKENNIS

ONDER BESCHAAFDE LEZERS

VAN ALLERLEI STAND.

Onder medewerking van:

Prof. E. H. VON BAUMHAUMER. — Dr. E. M. BEIMA. — Prof. A. H. V. D. BOON MESCH. — J. G. S. VAN BRED Dr. J. H. VAN DEN BROEK. — Den Hr. P. VAN DER BURG. — Dr. L. ALI COHEN. — Prof. M. J. COP. — F. G. DONDERS. — Mr. J. A. VAN EYK. — Prof. J. W. ERMERINS. — Dr. K. M. GILTAY. — Dr. C. W. GLEUN Den Hr. D. GROTHE. — Dr. D. BIERENS DE HAAN. — Prof. H. C. VAN HALL. — Prof. P. HARTING. — Prof. J. VAN HOEVEN. — Prof. F. KAISER. — Dr. F. W. C. KRECKE. — J. R. E. VAN LAER. — Den Hr. W. M. LOGEMAN. — D LUBACH. — Prof. C. J. MATTHES. — Prof. F. A. W. MIQUEL. — Prof. CL. MULDER. — Prof. G. J. MULDER. — R. VAN REES. — Prof. J. L. C. SCHROEDER VAN DER KOLK. — Dr. H. SCHLEGEL. — Prof. W. C. H. STARING. — D. J. STEYN PARVÉ. — Den Hr. JACOB SWART. — Prof. W. H. DE VRIESE. — Den Hr. P. J. VAN DER WEYDEN. — V. S. M. VAN DER WILLIGEN.

Dit ALBUM, door de uitstekendste vaderlandsche Geleerden te zamen gebragt, ten einde de *kennis der N* meer algemeen onder **alle standen** der Maatschappij te verspreiden is bestemd om weldra zijne plaats te vin in ieder Huisgezin, waar kennis en beschaving worden op prijs gesteld en aangekweekt. Het ALBUM DER TUUR worde beschouwd als een tegenhanger aan het CHRISTELIJK ALBUM. Zooals het laatste zich bew op het gebied der schriftelijke openbaring, rigt het eerste zijne beschouwingen naar het Rijk der Natuur, o het zedelijke en zigtbare beide, dienstbaar mogen worden tot opvoering van verstand en hart.

Prospectus en eerste aflevering liggen voorhanden bij alle Boekhandelaren in het Rijk.

De eerste aflevering bevat: *De Plantengroei in de Keerkringsgewesten.* Een tafereel geschetst door Prof. P. HAR *Een geologisch Raadsel. De fossile Mensch* van SCHEUCHZER, door Dr. D. LUBAC

De tweede aflevering die ter perse is, zal bevatten: *Blikken in het Plantenleven*, van Prof. W. H. DE VRIESE. En *eene bijdragen* van den Heer W. M. LOGEMAN.

*** **ATTENTIE,**

te bekomen 200 stuks nieuwe IEPEN- KRUI- of SCHUIJERWAGENTJES. Adres, met *franco* Brieven, bij den Heer W. WILLEMSE, op het Spui, Wijk 5, N°. 394, te Rotterdam.

*** **VERKOOP VAN HUIZEN.**

Te Hasselt, in het Logement *de Herderin*, zal Maandag den 29sten December 1851, des morgens te elf ure, verkocht worden:

1°. Een kapitaal WOONHUIS, waarin behangen en gestukadoorde Kamers, met Stal, Koets- en Waschhuis, en Tuin, voorzien van goede Vruchtboomen.

2°. Een dito HUIS, met behangen Kamers, Stal en Tuin, benevens een GEBOUW, waarin vroeger is geweest eene *Bierbrouwerij*.

3°. Een dito HUIS, met behangen Kamers en Tuin, alle staande te Hasselt.

Inlichtingen zijn te bekomen bij de Notarissen G. FREISLICH, aldaar en Mr. B. R. ROIJER, te Zwolle.

*** **OPENBARE VEILING EN VERKOOPING van:**

1. De HERBERG en UITSPANNING *DE KRAAK*, te Doesborgh, voor de Meipoort, aan den Straatweg naar de Pruissische Grenzen, zeer gunstig gelegen, met bijbehoorende STALLING en uitgestrekte TUINEN.

2. Een kapitaal HUIS met BOVENHUIS, Opene PLAATS en ERF, te Doesborgh, aan de Groote Markt.

3. Een PAKHUIS daarnaast, voorzien van ruime Koornzolders, en Tuintje daarachter.

Te Doesborgh in het *Heeren-Logement*, bij inzetting den 8sten en bij toeslag den 22sten Januarij 1852, 's voormiddags 11 ure.

Narigt is te bekomen aan het Kantoor van den Notaris G. K. VERVOORT, te Doesborgh.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te *Arnhem*, wordt heden uitgegeven:

ZANGEN

VAN

VROEGEREN LEEFTIJD,

EN

NIEUWE GEDICHTEN,

DOOR

BERNARD TER HAAR.

Deze *tweede Bundel* is versierd met des Dichters Portret, op Staal gegraveerd, door J. W. KAISER. De prijs is *f* 3,90. Van het Portret zijn enkele afdrukken in Folio, op Chin. Papier afzonderlijk verkrijgbaar à *f* 2,50

ALOM TE BEKOMEN

BEKNOPTE HANDLEIDING TOT DE KU VAN HET KAARTLEGGEN, OF AANWIJZ OM DOOR MIDDEL VAN ZES EN DER SPEELKAARTEN IEMANDS HOROSCOOP TREKKEN. Vijfde druk, *f* 0,60.

Dit Boekje is onmisbaar voor hen die op eene genoe ke wijze den avond willen doorbrengen.

Heeren Boekverkoopers buiten de Stad, gelieven aanvragen, om bovengenoemd Werkje, aan hunnen re tiven Correspondent, te Amsterdam, te rigten, bij wi Uitgever bekend is.

HH. BOEKHANDELAREN!

De DAMES ALMANAK IN ETUI AGE IN LEDER EN ULTRAMARIN TOI KALENDER, die UEd. niet meer den plaatsen, verzoeken wij vriendelijk *per eerste couvert* te aangezien wij volslagen gebrek hebben.

Utrecht, DANNENFELSER & DOORMA

Het **LIKDOORN-MIDD** van **FRIEDERICH STO** van Ludwigsbrug, bewerkt radicale genezing in tijd van tien dagen, zonder de minste Het Fleschje wordt met aanwijzing van gebruik voor c. in onderstaande Depots geven.

Amsterdam, Verkoophuis.
Amersfoort, *Ferd. Meyer.*
Assen, *H. P. A. v. Gorcum.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*
Apeldoorn, *Bruno Tiedeman.*
Bergen-op-Zoom, *D. Pouwels.*
's Bosch, *F. L. Welsch.*
Breda, Wed. *Wierix Folla.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*
Dordrecht, *J. Veth Jr.*
Delft, *J. T. Wagner.*
Gouda, *A. Goedraad.*
Gorinchem, *H. Bodery.*
Groningen, *C. Rikkers.*
Goes, *C. Vreeke.*
's Hage, *Sack en C°.*
Haarlem, *J. Larsen.*
Harderwijk, Wed. *G. Tijhoff.*
Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*
Hoorn, *L. B. Ruttenberg.*
Hellevoetsluis, *H. G. van Steeden.*
Hindeloopen, *David de Jong.*
Heerenveen, *G. Overdiep.*
Kampen, Mej. *M. Vooght.*
Leyden, *A. Dirks.*
Leeuwarden, *L. S. Postma.*
Middelburg, *J. C. Kries.*
Monnikendam, *P. de Boer Pz.*
Nijmegen, *Gebr. Swemmelaar.*
Nieuwediep, *T. Groen*, Verkoop
Rotterdam, *J. A. Klinger & C°.*
Schiedam, *N. Roepius.*
Sneek, *P. T. Potma.*
Tiel, *L. Ulfelder.*
Utrecht, *Ferd. Meijer.*
Veendam, *S. Savenye.*
Winschoten, *G. Wasman.*
Zutphen, *J. H. A. Wanslevens.*
Zwolle, *A. A. v. d. Kolk.*

(12/19 51.)

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.